

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Aan Minister Wiebes

Inrichting Beheer Openbare Ruimte

Raadhuislaan 2, Oss
Telefoon 14 0412
Fax [0412] 64 26 05
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
6 september 2019		L. Visschers	14 0412
Onderwerp			Bijlage(n)
Consultatie wijzigingsvoorstel Telecomwet			

Geachte Minister Wiebes,

Op 15 juli 2019 heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat een wijziging van de Telecommunicatiewet aangekondigd. Middels deze brief reageren wij op de consultatie.

De gemeente Oss sluit wat betreft haar bevindingen en visie aan bij de grote gemeenten in de provincie Noord-Brabant (verenigd in de B5-gemeenten) en de gemeenten in het samenwerkingsverband AS50 (samen met de gemeenten Uden, Bernheze en Meierijstad). In deze brief brengen wij nog enkele punten specifiek naar voren die belangrijk zijn voor de gemeente Oss.

Algemeen

- Wij hebben nog geen exact idee van de praktische reikwijdte van deze wet omdat gemeenten niet weten wat de impact is van de uitrol van 5G. Bijvoorbeeld om hoeveel voorzieningen het gaat voor wat betreft openbare verlichting, aanleg kabels en leidingen, etc.
- Wij gaan ervan uit dat de aanleggers van de 5G voorzieningen volledig onder de Telecomwet vallen. Gemeenten gaan eruit vanuit dat de huidige verlegregeling in de telecomwet van toepassing is.
- Wij vinden het jammer dat in de nieuwe telecomwet niet mogelijk wordt gemaakt om email- of internetadressen voor eindgebruikers gratis te behouden. Doordat providers hoge bedragen vragen om een bestaand emailadres te behouden belemmeren een versnelde overstap naar o.a. glasvezelverbindingen.

- De gemeente wil geen verantwoordelijkheid dragen over het (dis)functioneren van het 5Gnetwerk als gevolg van werkzaamheden en of verwijderen van openbaar vastgoed (bijvoorbeeld een aangereden lichtmast) bij onderhoud, vervanging of een calamiteit. De paal met voorziening wordt afgevoerd. Het vervangen van het openbaar vastgoed kan soms maanden duren (vanwege levertijden). Voor het beheer van de openbare verlichting kunnen we nooit aan de gestelde termijn van vier weken voldoen. Dit zou betekenen dat gemeenten bij iedere verplaatsing of vervanging contact moeten leggen met de eigenaar van de voorziening of dat gemeenten allemaal afzonderlijk afspraken gaan maken.

Impact op de openbare ruimte en beheer

- De verwachting is dat de uitrol van het 5G-netwerk gefaseerde verdichting van de antenne-opstelpunten vereist, gesproken wordt over 5 tot 10 keer meer antennes. Deze infrastructuur moet worden ingepast in de fysieke leefomgeving. Gelet op de hoeveelheden data zal deze infrastructuur vaak ook bekabeld moeten zijn. Daardoor vergt 5G naar verwachting een mix van grootschalige bovengronds en ondergronds werk.
- Uitgangspunt is dat we zendmasten en antenne-installaties op een stedenbouwkundig en maatschappelijk verantwoorde wijze willen inpassen in het landschap en de bebouwde omgeving. (Zicht)hinder en verrommeling van het straatbeeld door zendmasten willen we voorkomen. Eenduidigheid in bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke kaders hiertoe is gewenst. De kwaliteit van de openbare ruimte komt onder druk te staan wanneer telecombedrijven door deze wetswijziging het recht krijgen om overal waar men dat wenst antennes op te hangen, zonder als gemeente invloed te hebben op hun verschijningsvorm. Ook over de ruimtelijke inpassing van hogere masten willen we zeggenschap behouden.
- In artikel 5.c.1 is hierover e.e.a. opgenomen, maar desondanks willen we benadrukken dat gemeenten hun verantwoordelijkheid geborgd willen zien rond het functioneren van het openbaar vastgoed. Met andere woorden, de 5G voorzieningen mogen geen negatieve invloed hebben op het functioneren van bijvoorbeeld verkeerregelininstallaties, openbare verlichting etc. Dit betekent ook dat het verplaatsen of weghalen van een openbaar vastgoed mogelijk blijft zonder dat dit consequenties heeft voor gemeenten (verhalen van kosten).
- We achten het onwenselijk wanneer de gemeente de verplichting heeft haar assets als zendmasten te laten functioneren:

- Alle zendinstallaties zullen moeten worden aangepast van zowel eigen connectiviteit (glasvezel), elektriciteit als fundering. Lichtmasten, verkeerslichten en –portalen die zo zijn aangepast kunnen daarna niet makkelijk meer buiten gebruik worden gesteld. Dit vergt dan overleg met de sector, met als gevolg extra kosten.
- De gemeente wordt hierdoor sterk beperkt bij het beheer, onderhoud of verplaatsing van eigen assets: er zal voortdurend overleg met mede gebruikende telecombedrijven nodig zijn. Dit kost extra tijd en geld.
- Om administratieve rompslomp te voorkomen, vragen gemeenten uniforme regelgeving met betrekking tot onderhoud en calamiteiten aan gemeentelijk vastgoed.
- Specifiek bij lichtmasten geldt dat deze nu geen individueel schakelbare elektriciteitsaansluiting hebben. Voor de aan te brengen zendinstallaties moet echter 24/7 elektriciteit beschikbaar zijn. Gevolg is dat er extra kosten moeten worden gemaakt en mogelijk de bestaande bedieningsroutines worden verbroken. Ook zullen energiekosten moeten worden verrekend.
- Gemeenten gaan er vanuit dat de huidige regeling rond verleggen om niet, wordt aangevuld met een alinea die ingaat op het 'gebruik om niet'. Deze alinea biedt gemeenten de mogelijkheid van medegebruik van de 5G voorzieningen bevestigd aan hun vastgoed.
- Bovenstaande bezwaren nemen niet weg dat het in voorkomende gevallen wel mogelijk kan zijn om gemeentelijke assets in te zetten bij de uitbouw van het mobiele telecommunicatienetwerk. Van belang is dat de gemeente altijd de mogelijkheid moet hebben zelf te bepalen of een zendinstallatie aan een asset mag worden bevestigd, zodat de gemeente vanuit het maatschappelijk en stedelijke belang medewerking kan verlenen of weigeren. Ook is het van belang dat de gemeente de mogelijkheid heeft voorwaarden te stellen aan het gebruik van een asset.
- Van belang is verder dat de gemeente altijd de mogelijkheid moet hebben zelf te bepalen of een zendinstallatie aan een asset mag worden bevestigd, zodat de gemeente vanuit het maatschappelijk en stedelijke belang medewerking kan verlenen of weigeren. Ook is het van belang dat de gemeente de mogelijkheid heeft voorwaarden te stellen aan het gebruik van een asset.
- Wij behouden ons het recht voor om voorwaarden te stellen aan het gebruik van een asset. Deze strekken zich tot technische, functionele en visuele aspecten. Bijvoorbeeld op het gebied van gebied van ruimtelijke kwaliteit als het gaat om anti-graffiticoating.

In bijzonder gevallen kan een voorziening worden geweigerd (bijvoorbeeld in het geval van storingen).

- Vanuit de impact op het straatbeeld wordt de mogelijkheid tot het opleggen van colocatie voorgesteld. Niet alleen bovengronds, maar ook ondergronds worden werkzaamheden verwacht. Straatopbrekingen hebben grote impact op de bereikbaarheid en doorstroming en raakt de economische vitaliteit. Het veelvuldig uitvoeren van werkzaamheden heeft bovendien een negatief effect op de levensduur van kapitaalgoederen. Of positief gesteld: gemeenten gaan er vanuit dat het aanbrengen van 5G voorzieningen geen invloed heeft op de levensduur en/of de kosten gedurende de levensduur van het openbare vastgoed. Indien het realiseren van 5G voorzieningen leidt tot een verkorten van de levensduur en/of hogere kosten voor beheer- en onderhoud, worden deze doorberekend aan de netbeheerders.
- Om die reden is het niet alleen belangrijk als overheidsinstantie de mogelijkheid te krijgen om bovengronds colocatie op te leggen, maar ook ondergronds gedeeld gebruik van infrastructuur. Hiermee voorkomen we dat afzonderlijke providers ieder voor zich aan de slag gaan in de openbare ruimte en straten openbreken.
- Het afdwingen van medegebruik van nutsvoorzieningen door andere operators lijkt binnen de huidige TW moeilijk. Gezien de toenemende druk op de ondergrond, in met name binnensteden, zou hier de TW aangescherpt mogen worden.

Maatschappelijk draagvlak

- Maatschappelijk draagvlak voor de plaatsing van zendmasten vinden we van groot belang. Daarom gaan we uit van zorgvuldige plaatsing van nieuwe zendmasten, lokaal ingrijpen moet mogelijk zijn wanneer daar vanuit de maatschappij breed gedragen behoefte aan bestaat. Nieuwe antennes willen we vooral op kantoor- / werkgebouwen plaatsen en niet nabij woongebouwen of andere gevoelige bestemmingen als woonzorgvastgoed, scholen en ziekenhuizen. Voor infrastructuur als lichtmasten en verkeerslichten geldt dat deze in woongebieden staan en doorgaans lager zijn dan de omliggende woningen. Dit betekent dat de omwonende burgers op korte afstand van hun woning worden geconfronteerd met een antenne-installatie. We verwachten dat dit onder burgers zal leiden tot veel commotie.
- Als we (in de geest van de Omgevingswet) ook bewoners bij willen betrekken bij het al dan niet toestaan van plaatsing van zendinstallaties, dan moet er rekening gehouden worden met het beschikbaar stellen van extra capaciteit voor deze afstemming. Het ligt voor de hand dat de telecombedrijven (een deel van) de kosten voor de participatietrajecten voor hun rekening nemen. Van belang is dat de extra kosten die

deze wet met zich meebrengt vergoed worden, zodat de gemeente niet geconfronteerd wordt met hoge kosten waar geen dekking voor is.

- De verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de effecten van antennes op mens en milieu ligt bij de Rijksoverheid. Ditzelfde geldt in onze optiek voor de communicatie hieromtrent. In het nieuwe wetsvoorstel worden de internationaal gehanteerde stralingsnormen (die nu in de praktijk ook worden gehanteerd) vastgelegd in de Telecommunicatiewet. Gelijktijdig wordt de weigeringsgrond met betrekking tot volksgezondheid losgelaten. Er zijn internationaal nog verschillende onderzoeken gaande met betrekking tot de effecten van antennestraling. Het lijkt vanuit dat perspectief voorbarig om de weigeringsgrond met betrekking tot volksgezondheid nu reeds los te laten.

Kosten

- De verwachting is dat er voor het 5G-netwerk op termijn 5 tot 10 keer meer antennes dan het huidige aantal benodigd zijn. Medewerking van de gemeente aan uitvoering van de wet gaat naar verwachting een grote hoeveelheid menskracht vragen om de uitrol in goede banen te leiden (beheer, kabels en leidingen voor alle glasvezelverbindingen met de antennes), zonder dat er regie kan worden gevoerd. Tevens is vanuit het oogpunt van efficiëntie wenselijk wanneer afstemming plaats kan vinden in Monetverband en niet met de afzonderlijke telecomproviders. In het wetsvoorstel worden de kosten daarvoor bij de gemeente gelegd. Binnen de huidige programma's zijn hier geen middelen voor beschikbaar.
- Om verplichte colocatie in goede banen te leiden moeten zorgvuldige procedures worden gevolgd. Tot nu toe is vrijwel de hele telecomregulering in handen gesteld van zelfstandige bestuursorganen op Rijksniveau zoals het Antennebureau en de ACM. Gevolg hiervan is dat de kennis van telecom en de telecomwet- en regelgeving op gemeenteniveau beperkt is. Het proces van afdwingen zal naar verwachting zodanig complex zijn dat de gemeente er zelf deskundigheid in moet gaan ontwikkelen, dan wel kennis en ervaring moet inkopen. Indien het Rijk een deel van de telecomregulering in handen van gemeenten wil leggen zal hiervoor financiële compensatie nodig zijn via het gemeentefonds.
- De gemeente wordt hierdoor sterk beperkt bij het beheer, onderhoud of verplaatsing van eigen assets: er zal voortdurend overleg met mede gebruikende telecombedrijven nodig zijn. Dit kost tijd en geld. Gemeenten willen de kosten van het aanbrengen en verwijderen van 5G voorzieningen niet dragen (bijvoorbeeld het vervangen van een

aangereden lichtmast). We gaan er vanuit dat de huidige verlegregeling in de telecomwet verkort van toepassing is.

- We verwachten dat het aanbrengen van voorzieningen de levensduur van sommige openbare voorzieningen (zoals lichtmasten) verkorten door het doorvoeren van allerlei kabels en leidingen.
- Wij achten de Coördinatieplicht (BuArt 5a.10 Lid 2.a) beperkt tot het afstemmen van locaties en/of het plaatsen van voorzieningen. Voor de 5G voorzieningen zullen de plaatselijke tarieven gelden die ook voor andere nutsvoorzieningen worden gerekend.

Met vriendelijke groet,
Afdeling IBOR

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized, somewhat abstract shape.

L. Visschers
Teamleider Specialisten